«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ´ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς´ 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΑ´. | Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1934 | Ἀριθ. 1145

ΚΑΤΑΛΥΕΤΑΙ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ἀπομάκρυνε ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ ἀπὸ τὴν αὐλὴν τοῦ ἄρχοντος ἢ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ποιμένος τοὺς κόλακας Δίωξε ἀπὸ κοντά του τῆς κλίκαις. Καὶ ἔσο τότε βέβαιος, ὅτι «κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ», λέγει ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Σολομῶντος. Ἔσο βέβαιος, ὅτι ὁ θρόνος του θὰ ἰσχυροποιηθῇ. Διότι ἡ ἀπροσωπόληπτος δικαιοσύνη, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ ἀσκῇ τὴν ἐξουσίαν του, θὰ προσελκύσῃ πρὸς αὐτὸν τὴν συμπάθειαν καὶ ἐκτίμησιν τοῦ πλήθους τῶν ὑφισταμένων του καὶ τῶν ὑπ᾿ αὐτοῦ κυβερνωμένων. Θὰ ὑπάρξουν βέβαια καὶ μερικοί, τῶν ὁποίων τὰ ἄνομα συμφέροντα θὰ βλαβοῦν. Καὶ αὐτοὶ θὰ φωνάξουν ἴσως. Αἱ πυκναὶ ὅμως μάζαι θὰ ἐπικροτοῦν καὶ ἡ δημοσία γνώμη θὰ εἶνε πάντοτε εὐμενής. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς θὰ ἀποτελῇ τὴν κατόρθωσιν καὶ ἐνίσχυσιν καὶ ἐπικράτησιν τοῦ κύρους καὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ὁμολογουμένως σεπτοῦ τούτου ἄρχοντος καὶ ποιμένος.

«Ἐν δικαιοσύνῃ». Τί ζητεῖ ἡ κλίκα, ἡ ὁποία σχηματίζεται τριγύρω ἀπὸ τοὺς διαχειριζομένους τὴν ἐξουσίαν; Νὰ καρπωθῇ αὐτὴ τὰ ὀφέλη της. Τί θέλει ὁ κόλαξ, ὁ ὁποῖος ἕρπει ἐμπρὸς εἰς τὸν ἰσχυρὸν καὶ ἐπιζητεῖ τὴν ἐμπιστοσύνην του καὶ τὴν εὔνοιάν του; Νὰ ἀνυψωθῇ ἴσως, χωρὶς νὰ τὸ ἀξίζῃ. Νὰ ἐπιτύχῃ προσοδοφόρον τινὰ θέσιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔπρεπε νὰ πάρῃ κἄποιος ἄλλος, ὁ ὁποῖος εἶνε ἀναντιλέκτως ἱκανώτερος αὐτοῦ. Δηλαδὴ οἱ κόλακες καὶ ἡ κλίκαις ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ τεθῇ κατὰ μέρος ἡ δικαιοσύνη καὶ νὰ ἔλθῃ ἐμπρὸς ἡ εὔνοια, τὸ λεγόμενον «χατῆρι καὶ ρουσφέτι».

Πρὸς τί δὲ ἰσοδυναμεῖ αὐτό, δὲν εἶνε ἴσως ἀνάγκη νὰ ἐκθέσωμεν διὰ μακρῶν. Ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ παραμερίζεται καὶ ν᾿ ἀπομακρύνεται ὁ ἱκανὸς καὶ ἄξιος, νὰ προτιμᾶται δ᾿ ἀντ᾿ αὐτοῦ ὁ ἐπιτήδειος καὶ ὁ κόλαξ. Ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ ἀπογοητεύωνται οἱ φιλοτίμως ἐργαζόμενοι καὶ ἐπιζητοῦντες διὰ τῆς ἐργασίας των καὶ διὰ τῆς ἀξίας των νὰ ἐπιβληθοῦν, νὰ ἐνισχύωνται δὲ οἱ εὐτελεῖς χαρακτῆρες, οἱ μὴ γνωρίζοντες καμμίαν ἀξιοπρέπειαν, ἀλλὰ χρησιμοποιοῦντες καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν συνείδησίν των ὡς βάθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀδιστάκτως πατοῦν, ἀρκεῖ νὰ ὑψωθοῦν. Ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ γίνεται ὁ δημόσιος θησαυρὸς ἢ τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ μοναστηριακὸν χρῆμα ἰδιοκτησία τῶν εὐνοουμένων, οἱ ὁποῖοι κατορθώνουν μὲ πλήρη τήρησιν τῶν τύπων τῆς γραφειοκρατίας νὰ ἐνθηλακώνουν σὰν καλοὶ οἰκοκυραῖοι χρῆμα ἱερόν, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ δαπανηθῇ ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ καλοῦ καὶ ὑπὲρ τῶν δημοσίων ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν. Ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ σκεπάζεται ὁ παρεκτραπεὶς ἐκεῖνος εὐνοούμενος, μαζὶ δὲ μὲ αὐτὸν νὰ σκεπάζωνται καὶ ἄλλοι, διότι ἐὰν ξεσκεπασθοῦν ἐκεῖνοι, θὰ ξεσκεπασθῇ καὶ αὐτός. Ἰσοδυναμεῖ πρὸς πλήρη κατάρρευσιν καὶ κατάλυσιν τῆς ἐννοίας τῆς δικαιοσύνης. Διότι ποῦ θὰ εὕρῃ ἔπειτα τὸ σθένος ὁ ἄρχων ἢ ὁ ἐκκλησιαστικὸς ποιμὴν νὰ ὀρθώσῃ τὸ ἀνάστημά του καὶ συσφίγγων τὴν πυγμήν του νὰ πατάξῃ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν παραβάτην;

Διὰ νὰ ἔχῃς σθένος, πρέπει νὰ εἶνε τὸ μέτωπόν σου καθαρόν. Πρέπει νὰ μὴ εἰμπορῇ ὁ ἄλλος νὰ σοῦ εἴπῃ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῆς αὐλῆς σου, ἢ ὁ συγγενής σου, ἔχει εἰς βάρος του ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν κατηγορίαν, διὰ τὴν ὁποίαν σὺ ἔκαμες «στραβὰ μμάτια». Πρέπει νὰ εἶσαι εἰς θέσιν ν᾿ ἀντιμετωπίσῃς οἱανδήποτε κατηγορίαν καὶ νὰ εἰμπορῇς ν᾿ ἀποδείξῃς, ὅτι εἶσαι ἀνώτερος αὐτῆς. Δὲν εἰμπορεῖς νὰ τὸ κάμῃς; Ἀλλοίμονον! Θὰ κρατῆσαι ἴσως εἰς τὸν θρόνον σου, ἐπιτυγχάνων διὰ τῆς συναλλαγῆς νὰ ἐξευρίσκῃς στηρίγματα, γινόμενος ἀλληλέγγυος ἄλλων ἰσχυρῶν, τῶν ὁποίων θὰ σπεύδῃς νὰ ἐκτελῇς τὰ ρουσφέτια, τρέμων μήπως τοὺς δυσαρεστήσῃς. Θὰ εἶσαι ὅμως πτῶμα. Θὰ εἶσαι πεσμένος εἰς τὴν συνείδησιν τῶν κυβερνωμένων καὶ ποιμαινομένων ὑπὸ σοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐναγωνίως θὰ περιμένουν, πότε ἐπὶ τέλους ὁ Θεὸς θὰ ἁπλώσῃ τὸ εὐεργετικὸν καὶ μεγαλόδωρον χέρι Του διὰ νὰ σοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ζωήν.

Ἀρχιμ. † Εὐσεβίου Ματθοπούλου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Α´ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ϛ´.

16. «Ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον· ἀμήν».

Ὁ Ὁποῖος μόνος ἔχει ἐξ ἑαυτοῦ ἀθανασίαν καὶ δὲν ἀποθνήσκει ποτέ, Ὅστις κατοικεῖ εἰς φῶς, τὸ ὁποῖον κανεὶς δὲν δύναται νὰ πλησιάσῃ, τὸν Ὁποῖον δὲν εἶδε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε δύναται νὰ Τὸν ἴδῃ·

εἰς τὸν Ὁποῖον ἀνήκει τιμὴ καὶ ἰσχὺς αἰώνιος. Ἀμήν.

«Ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν». «Οὐσίᾳ γὰρ ἀθάνατος, οὐ μετουσίᾳ» (Θεοδώρητος). «Τὸ δὲ *μόνος* ἢ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀνθρώπων, ἢ διὰ τὸ ἀγέννητον εἴρηκεν»(Χρυσόστ.). Αὐτὸς καὶ μόνος εἶνε ἀθάνατος, οὐχὶ ἐξ ἄλλου λαμβάνων, ἀλ' ἐξ ἑαυτοῦ ἔχων τὴν ἀθανασίαν.

«φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον». Πρβλ. Ἐξόδου λγ' 17—23 καὶ Ψαλμ. ργ' 2. «Ἵνα τὸ ἀκατάληπτον τῆς θείας φύσεως παραστήσῃ, φῶς οἰκεῖν αὐτὸν εἶπεν ἀπρόσιτον» (Χρυσόστ.). Ἀπρόσιτον, ἤτοι ἀπροσπέλαστον, ποὺ δὲν πλησιάζεται.

«ὃν οὐδεὶς εἶδεν ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται». Μὲ τοὺς ὑλικοὺς αὐτοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς ὁποίους ἤδη φέρομεν, εἶνε ἀδύνατον νὰ Τὸν ἴδωμεν (πρβλ. Ἰωάν. α' 18· Α' Ἰωάν. δ' 12). Ἐν τῇ μελλούσῃ ὅμως ζωῇ οἱ ἀναγεννηθέντες καὶ τελειωθέντες διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης θὰ Τὸν ἴδωσι (Ματθ. ε' 8· Α' Ἰωάν. γ' 2).

«ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον»· ἐννοεῖται ἔξωθεν εἴη ἢ ἀνήκει, ἐστί. Ἡ λέξις *«κράτος»* σημαίνει ἰσχύς, ἐξουσία, ὑπεροχή, νίκη. «Εἰ τοίνυν τὸ κράτος αὐτοῦ αἰώνιον, μὴ δεήσῃς· κἂν νῦν μὴ γένηται, ἀεὶ τιμὴ αὐτῷ, ἀεὶ κράτος αὐτῷ»(Χρυσόστ.).

17. ***«Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν».***

Ὡμίλησα περὶ τῶν διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι ἐπιζητοῦσι νὰ προσπορισθῶσι χρήματα καὶ νὰ πλουτίσωσιν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἐφέσου ὑπάρχουν καὶ πιστοί, οἵτινες εἶνε πλούσιοι. Εἰς τοὺς πλουσίους, οἵτινες εἶνε πλούσιοι εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, παράγγελλε καὶ πρότρεπε αὐτοὺς νὰ μὴ ὑπερηφανεύωνται καὶ καταντοῦν εἰς ἀλαζονείαν, μηδὲ νὰ ἔχωσιν ἐστηριγμένας τὰς ἐλπίδας των εἰς τὴν ἀδηλότητα καὶ ἀβεβαιότητα τοῦ πλούτου, τὸν ὁποῖον ἄδηλον εἶνε ἐὰν θὰ ἔχωμεν καὶ αὔριον, ἀλλὰ νὰ ἐλπίζωσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὁ Ὁποῖος παρέχει εἰς ἡμᾶς ὅλα ἀφθόνως διὰ νὰ τὰ ἀπολαμβάνωμεν.

Οἱ στίχοι 17—19 ἀποτελοῦσιν εἶδός τι ὑστερογράφου, δι' οὗ συμπληροῖ ὁ ἀπόστολος ὅσα ἔγραψε περὶ τῶν σχέσεων τοῦ Τιμοθέου πρὸς τὰς διαφόρους τάξεις τῶν πιστῶν. Ἡ τοιαύτη δὲ παρεμβολὴ τοῦ ὑστερογράφου τούτου εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς ἐπιστολῆς παρουσιάζεται ἀρκούντως φυσικὴ καὶ σχετιζομένη πρὸς τ' ἀνωτέρω, ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ Παῦλος ὡμίλησε προηγουμένως περὶ τῶν ψευδοδιδασκάλων καὶ τῶν ἰδιοτελῶν των σκοπῶν, τῆς προσπαθείας των ὅπως πλουτίσωσι. Τοῦτο δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸν Παῦλον νὰ ἐνθυμηθῇ, ὅτι εἰς τὴν Ἔφεσον, πόλιν κεντρικωτάτην καὶ πολυάνθρωπον, ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν χριστιανῶν πλούσιοι. Θεωρεῖ λοιπὸν χρήσιμον ν' ἀφιερωθῇ εἰς αὐτοὺς καὶ γραμμάς τινας.

«ἐν τῷ νῦν αἰῶνι». «Καλῶς εἶπεν «ἐν τῷ νῦν αἰῶνι»· εἰσὶ γὰρ καὶ ἄλλοι πλούσιοι ἐν τῷ μέλλοντι» (Χρυσόστ.). Εἰς τοὺς πλουσίους, οἵτινες εἶνε τοιοῦτοι κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν.

«μὴ ὑψηλοφρονεῖν». «Οὐδὲν οὕτω τίκτει τῦφον καὶ ἀπόνοιαν καὶ ἀλαζονείαν ὡς χρήματα»(Χρυσόστ.). Νὰ μὴ καταντῶσιν εἰς ἀλαζονείαν περιφρονοῦντες τοὺς ἄλλους καὶ νομίζοντες ἑαυτοὺς ὑπεροχωτέρους τῶν λοιπῶν.

«μηδὲ ἠλπικέναι». Μεταχειρίζεται παρακείμενον ἢ διότι ἴσως ἔχει ὑπ' ὄψει του ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ σημειωθῇ καὶ διὰ τοὺς πλουσίους κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Κυρίου. Θὰ ἀποδειχθῇ τότε ὅτι ματαίως εἶχον ἐλπίσει ἐπὶ τὸν πλοῦτον αὐτῶν. Ἢ διότι ἔχει ὑπ' ὄψει τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ πλουτισμοῦ αὐτῶν στήριξιν τῆς ἐλπίδος των ἐπὶ τὸν πλοῦτον.

«ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι». Ὁ πλοῦτος δὲν εἶνέ τι βέβαιον. Εἶνε ἄδηλον εἰς τὸν κάτοχον αὐτοῦ, ἐὰν καὶ μετ' ὀλίγον θὰ κατέχῃ τοῦτον. «Τί λοιπὸν ἐλπίζεις ἐπὶ τὸ ἀθρόον μεθιστάμενον; Τοῦτο γὰρ ὁ πλοῦτος. Καὶ πῶς εἰς ἐκεῖνον ἐλπίζεις, ὑπὲρ οὗ θαρρῆναι οὐκ ἔστι;» (Χρυσόστ.).

«Θεῷ τῷ ζῶντι». Εἰς τὸν Θεόν, ὅστις δὲν εἶνε νεκρὸς καὶ ἄψυχος, ὅπως ὁ πλοῦτος, ἀλλὰ Θεὸς ζῶν.

«τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως». «Καλῶς εἶπε «πάντα πλουσίως», τὰς ἐτησίους τροπὰς αἰνιττόμενος, τὸν ἀέρα, τὸ φῶς, τὸ ὕδωρ, τὰ ἄλλα πάντα. Ὁρᾷς, πῶς πλουσίως παρέχει καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἀφθονίας;» (Χρυσόστ.).

«εἰς ἀπόλαυσιν». Ἐντονώτερον τοῦ «εἰς μετάληψιν», ὅπερ εἶπεν ἀνωτέρω. Μᾶς τὰ δίδει ἀφθόνως, ἵνα χρησιμοποιῶμεν αὐτὰ καὶ μάλιστα ἵνα ἀπολαμβάνωμεν καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν εὐχαρίστησιν μετ' εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεόν.

Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφὴν

Η ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Οὐκ ἐπιθυμήσεις ὅσα τῷ πλησίον σού ἐστι». Μὲ τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἐντολὴν ἀπαγορεύει ὁ Θεὸς καὶ τὴν κακὴν ἐπιθυμίαν. Καὶ διακηρύττει ἔτσι, ὅτι ἁμαρτία δὲν εἶνε μονάχα τὸ νὰ πράττῃς πράξεις κακὰς ἢ νὰ λέγῃς λόγια ἀπαγορευμένα, ἀλλ' ἁμαρτία εἶνε καὶ τὸ νὰ ἐπιθυμῇς μὲ τὴν καρδιά σου τὸ ἄδικον καὶ τὸ ἀθέμιτον.

Καὶ πραγματικῶς. Ὅπως ἔχομεν εἴπει καὶ ἄλλοτε, ἡ ἐξωτερικὴ κακὴ πρᾶξις δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ παιδὶ ποὺ γεννιέται ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν κακὴν ἐπιθυμίαν. Ὅπως δὲ δὲν μπορεῖ νὰ γεννηθῇ ὁποιοδήποτε παιδί, ἂν δὲν ὑπάρξουν προτήτερα γονεῖς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους κατάγεται, ἔτσι, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καὶ μία οἱαδήποτε κακὴ πρᾶξις, ἐὰν δὲν προηγηθῇ προτίτερα ἡ σχετικὴ κακὴ ἐπιθυμία, ποὺ γεννᾷ τὴν πρᾶξιν. Κάθε παράβασις, κάθε πρᾶξις ἀπαγορευμένη παρουσιάζεται στὴν ἀρχὴ ὡς ἐπιθυμία. Καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτὴ μπορεῖ νὰ εἶνε εἴτε μία ἁπλῆ κλίσις καὶ προτίμησις τῆς καρδίας, εἴτε, ὅταν πρόκηται περὶ πάθους, ἕνα βίαιον καὶ ὁρμητικὸν κίνημα, ποὺ σὲ τραβᾷ μὲ δύναμιν ἀσυγκράτητον πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας. Μπορεῖ νὰ φανῇ στὴν ἀρχὴ ὡς ἕνας λογισμός, ποὺ σοῦ κινᾷ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ὅσον σὺ τὸν μελετᾷς καὶ τὸν δέχεσαι, τόσον ἐκεῖνος σοῦ ἀνάβει τὴν καρδίαν, σοῦ ἐξάπτει τὴν φαντασίαν καὶ σὲ τραβᾷ ἐπὶ τέλους δέσμιον καὶ αἰχμάλωτον εἰς τὸ νὰ κάμῃς τὸ

κακὸν καὶ νὰ ἐκτελέσῃς αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν ἀπαγορευμένην πρᾶξιν. Ὅταν ὅμως ἔχῃς κάμει τὴν ἀπαγορευμένην αὐτὴν πρᾶξιν πολλαῖς φοραῖς, τότε μὲ τὸ πρῶτον ἀνάβει μέσα σου πυρκαϊὰ μεγάλη. Ἡ ἐπιθυμία τότε σὲ σπρώχνει ἀπὸ μέσα μὲ δύναμι μεγάλη καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ἡ καρδιά σου φαίνεται σὰν νὰ πηδᾷ μοναχή της πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας. Δὲν λαβαίνεις πλέον καιρὸν γιὰ νὰ σκεφθῇς, ἀλλὰ λογισμὸς καὶ ἐπιθυμία καὶ ἀπόφασις αἰχμαλωτίζονται ἀμέσως, σὰν νὰ ἐγίνετο μέσα σου μιὰ ἔκρηξις ἡφαιστείου ἢ δυναμίτιδος, ἡ ὁποία μὲ μιᾶς φέρνει τὴν καταστροφὴ καὶ δημιουργεῖ τὸ ὀλέθριον ἀποτέλεσμα, χωρὶς νὰ προφθάσῃς κἂν νὰ κλείσῃς καὶ νὰ ἀνοίξῃς τὰ μάτια σου.

Αὐτὸ θὰ εἰπῇ πάθος. Δηλαδὴ ἐπιθυμία δυναμωμένη, ποὺ εἰς τὴν πρώτην, τὴν παραμικράν, τὴν πειὸ ἀσήμαντη πολλαῖς φοραῖς ἀφορμή, πηδᾷ διὰ μιᾶς καὶ σκοτίζει ἀφ' ἑνὸς τὸ λογικὸν καὶ σύρει ἀφ' ἑτέρου τὴν θέλησιν ἀδυνατισμένην ἀπὸ τὴν προηγηθεῖσαν κακὴν συνήθειαν ἢ καὶ ἀπὸ τὴν διαφθορὰν τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Ἐπιθυμία ποὺ δὲν σοῦ δίνει καιρὸν νὰ σκεφθῇς, ἀλλ' ἀμέσως σὲ τραβᾷ στὴν παράβασιν σὰν νὰ μὴ εἶχες θέλησιν ἐλευθέραν, σὰν νὰ ἦσο ὄχι ἄνθρωπος ἐλεύθερος, ἀλλ' ἄλογον καὶ ἀνελεύθερον ζῷον. Ἐπιθυμία, ποὺ μοιάζει, ὅπως σοῦ εἶπα, τὴν ἔκρηξιν, ἢ τὴν ἀγρίαν φουρτοῦναν τῆς θάλασσας μὲ τὰ μεγάλα, τὰ φουσκωμένα, τὰ συνεχῆ καὶ ἀλλεπάλληλα κύματά της· ἢ τὸ ποτάμι ποὺ γιὰ μιᾶς ξαπολύεται χωρὶς νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ τὸ συγκρατήσῃ.

Ἀκοῦς λοιπὸν ἐπιθυμία καὶ σοῦ φαίνεται ἴσως ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε ἐλαφρὸν καὶ δὲν μπορεῖς ἴσως νὰ ἐξηγήσῃς, γιατί ὁ Θεὸς γιὰ τὴν ἐπιθυμίαν ὥρισε ξεχωριστὴν ἐντολὴν καὶ μάλιστα τὴν τελευταίαν. Ἀπὸ αὐτὰ ὅμως, ποὺ σοῦ εἴπαμεν, ἀδελφέ μου, τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖται πολὺ καλά. Καὶ εἰμπορεῖς νὰ καταλάβῃς, ὅτι ἡ ἐπιθυμία δὲν εἶνε ἀσήμαντον καὶ χωρὶς σοβαρᾶς συνεπείας φαινόμενον. Πολὺ σωστὰ λοιπὸν ὁ Θεὸς τὴν κτυπᾷ καὶ μάλιστα μὲ τὴν τελευταίαν ἐντολήν του, ποὺ ἔρχεται σὰν ἐπισφράγισις τοῦ ὅλου Δεκαλόγου.

Ἀπολογητικαὶ Μελέται.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Ζ΄. Ὁ Νεοδαρβινισμός.

Νεωτέραν ἐπεξεργασίαν τῆς Δαρβινείου θεωρίας, ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὅμως ἀντιτελολογικῶν βάσεων στηριχθεῖσαν, ἀποτελεῖ ὁ Νεοδαρβινισμὸς τοῦ Weismann(1). Ὁ Weismann ἐζήτησε πρωτίστως ν' ἀπαλλάξῃ τὸν Δαρβινισμὸν παντὸς ἴχνους τῶν Λαμαρκείων θεωρημάτων καὶ ἠρνήθη ὅτι ἡ χρῆσις ἢ ἡ ἀχρηστία τοῦ ὀργάνου, καθὼς καὶ ἡ κληρονομικότης ἔπαιξαν σημαντικὸν ρόλον ὡς παράγοντες τῆς μεταβολῆς τῶν εἰδῶν. Μόνη ἡ ἐπιλογὴ κατὰ τὸν Weismann συνετέλεσε τὸ πᾶν, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι ἀντὶ νὰ περιορίζωμεν αὐτὴν εἰς τὰ ἤδη διαμεμορφωμένα καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ αὐτοτελῶς ζῶντα ἄτομα, δέον νὰ ἐκδεχώμεθα αὐτὴν κυρίως εἰς τὰ γεννητικὰ κύτταρα ἐνεργοῦσαν. Διὰ τοῦτο καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν βλαστικὴν ἐπιλογήν.

Ὁ Weismann τουτέστιν ἀνεχώρει ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἐν ἑκάστῳ γονιμοποιουμένῳ ὠαρίῳ ὑπάρχουσι πάντες οἱ ὅροι, ἵνα ἀναπτυχθῇ τοῦτο εἰς τέλειον ὀργανισμὸν ὁμοιάζοντα πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τῶν γεννητόρων. Ὑπάρχουσι δηλαδὴ αἱ ἰδιότητες, αἵτινες ἐμφανίζονται ἔπειτα ἐν τῷ ὀργανισμῷ μετὰ τὴν διάπλασιν αὐτοῦ, ὡς καταβολαί, φορεῖς δὲ τούτων εἶνε ὡρισμένα μέρη τοῦ γονιμοποιηθέντος ὠαρίου, ἅτινα καλοῦνται κληρονομικὴ οὐσία, ἀποτελουμένη κατὰ τὸ ἥμισυ μὲν ἐκ τῆς κληρονομικῆς οὐσίας τοῦ πατρός, κατὰ τὸ ἕτερον δ' ἥμισυ ἐκ τῆς κληρονομικῆς οὐσίας τῆς μητρός. Ὁ Weismann τὴν κληρονομικὴν οὐσίαν ἑκάστου κυττάρου ὀνομάζει εἰδόπλασμα, τὸ εἰδόπλασμα δὲ τῶν γεννητικῶν κυττάρων, ἅτινα ἄλλως καλοῦνται βλαστικὰ κύτταρα, καλεῖ βλαστικὸν πλάσμα, ὅπερ ἐμπεριέχει τὰς καταβολὰς τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ. Αἱ καταβολαὶ αὗται τοῦ βλαστικοῦ πλάσματος, αἱ ὁρίζουσαι τὰ μέρη τοῦ διαπλασθησομένου ὀργανισμοῦ, καλοῦνται ὁρισταί, καὶ ἀναλόγως τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἀναπτύξεως τῶν ὁριστῶν θὰ προέλθῃ ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη ὁριστικὴ διαμόρφωσις τοῦ ὀργανισμοῦ. Ἡ βλαστικὴ δὲ ἐπιλογή, ἀποτελοῦσα κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ τοῦ Νικολαΐδου ἀναπόδεικτον ὑπόθεσιν(2), λαμβάνει χώραν κατὰ τὴν διατροφὴν καὶ αὔξησιν τῶν ὁριστῶν, ἥτις ἐξαρτᾶται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τοῦ ποιοῦ τῆς τροφῆς τῆς προσκομιζομένης εἰς ἕκαστον τούτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς ἀφομοιωτικῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἕκαστος τῶν ὁριστῶν ἔχει. Ἐκ τῆς ἀνομοίου δὲ θρέψεως τῶν ὁριστῶν προκαλοῦνται καὶ αἱ παραλλαγαὶ τῶν ἀτόμων. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ βλαστικοῦ πλάσματος δύνανται νὰ ἐπιδράσωσι καὶ ἐξωτερικαὶ συνθῆκαι προερχόμεναι ἐκ τοῦ περιβάλλοντος. Οὕτω τυχαίως καὶ κατὰ συνδρομὴν παραγόντων οὐχὶ μετὰ σκοπιμότητος ἐνεργούντων προκαλεῖται ἡ βλαστικὴ ἐπιλογὴ καὶ ἡ κατὰ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν κατεύθυνσιν ἄνισος αὔξησις τῶν ὁριστῶν, ἥτις δημιουργεῖ τὰς παραλλαγὰς τῶν ἀτόμων, αἵτινες καὶ μόναι, ὡς προελθοῦσαι ἐκ μεταβολῶν τοῦ βλαστικοῦ πλάσματος, κληρονομοῦνται μεταβιβαζόμεναι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν.

Τοιοῦτος κατὰ τὰς κυρίας αὐτοῦ καὶ θεμελιώδεις γραμμὰς τυγχάνει ὁ Νεοδαρβινισμὸς τοῦ Weismann, ὅστις προφανῶς διετήρησε τὸν ἀντιτελολογικὸν χαρακτῆρα τοῦ Δαρβινισμοῦ καὶ στηρίζεται ὡς ἐκεῖνος ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς(3).

(1) Πρβλ. Ρήνα Νικολαΐδου, Φυσιολογία Τόμ. Γ΄ σελ. 285 καὶ ἑξῆς καὶ σελ. 306—318.

(2) «Τὰ κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην τὴν ὑπὸ τοῦ Weismann διατυπωθεῖσαν, εἰ καὶ ἐν πολλοῖς εἶνε ὑποθετικά, ἐκτίθεμεν ἐν τοῖς ἑπομένοις» (Ρ. Νικολαΐδου, ἔνθ' ἀνωτ. τόμ. Γ΄ σελ. 3΄6΄).

(3) Πρβλ. Weismann, Die Selection theorie (1909).

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
Ἡ Μίμησις τοῦ Χριστοῦ. Θαυμάσιον οἰκοδομητικὸν βιβλίον, ἀριθμοῦν βίον πέντε αἰώνων καὶ 6000 ἐκδόσεις εἰς 50 γλώσσας. Μετάφρασις νέα ὑπὸ Μ. Ἀρχιμ. Μιχ. Κωνσταντινίδου. Σελίδες 478.	ἄδετος	20	10
	πανόδετος	35	12

Ἠθικοκοινωνικὰ

Η ΔΙΠΛΗ ΗΘΙΚΗ

Ἀπὸ τὴν διεστραμμένην ἐκείνην ἀντίληψιν, περὶ τῆς ὁποίας ἐσημειώθησαν μερικὰ εἰς τὴν παροῦσαν στήλην τοῦ προηγουμένου φύλλου, τὴν ἀντίληψιν ποὺ χωρίζει τὸν δημόσιον ἀπὸ τὸν ἰδιωτικὸν βίον τῶν ἀτόμων, ἀκόμη χειρότερα καὶ πλείστων κακῶν ἀνὰ τὸν κόσμον αἰτία εἶναι ἡ περὶ διπλῆς ἠθικῆς ἀντίληψις τοῦ Κράτους. Τὰ Κράτη δηλαδὴ χρησιμοποιοῦν διπλοῦν κώδικα ἠθικῆς. Ἄλλον διὰ τὰ ἄτομα, διὰ τοὺς πολίτας των, καὶ ἄλλον διὰ τὸν ἑαυτόν των. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ Κράτος συγχωρεῖ εἰς ἑαυτὸ πᾶν ὅ,τι ἀπαγορεύει εἰς τοὺς πολίτας του καὶ διαπράττει μετὰ πάσης εὐκολίας πᾶν ὅ,τι θεωρεῖ διὰ τὸ ἄτομον ἀνήθικον καὶ ἐγκληματικόν.

Οὕτως ἐνῷ τὸ Κράτος ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς πολίτας του νὰ μὴ ψεύδωνται εἰς τὰς πρὸς αὐτὸ σχέσεις του, τιμωρεῖ δὲ ὡς ἀνήθικον τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην εἰς τὰς σχέσεις τῶν πολιτῶν πρὸς ἀλλήλους, ἐν τούτοις αὐτὸ ψεύδεται. Ψεύδεται—καὶ ἐπισήμως μάλιστα διὰ τῆς διπλωματίας του—κατὰ τὰς πρὸς τὰ ἄλλα Κράτη σχέσεις του, ψεύδεται δὲ συχνότατα καὶ πρὸς τοὺς πολίτας του. Ἐνῷ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς πολίτας του νὰ μὴ ἁρπάζουν, νὰ μὴ φονεύουν, νὰ μὴ ἐγκληματοῦν, ἁρπάζει αὐτὸ κατὰ τὰς κατακτητικὰς ἐκστρατείας του, φονεύει ἐπιτιθέμενον ἐναντίον ἄλλων λαῶν κατὰ τοὺς πολέμους, καθιστᾷ δὲ ἅρπαγας καὶ φονεῖς τοὺς πολίτας του, ἀπὸ τοὺς ὁποίους συγκροτεῖ τὸν στρατόν του. Καὶ γενικῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἠθικήν των, τὰ Κράτη τῶν νεωτέρων χρόνων ἔχουν εἰς ἐφαρμογὴν τὴν ἀντιχριστιανικήν, τὴν ἀνήθικον καὶ ὀλεθρίαν ἐκείνην ἀρχήν, ποὺ διετύπωσε τῷ 1518 ὁ Μακιαβέλλι, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶν μέσον ἐπιτρέπεται εἰς τὸν πολιτικὸν τὸν ἐκπροσωποῦντα τὸ Κράτος. Δηλαδὴ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους ὁ πολιτικὸς πρέπει νὰ φέρεται ἄλλοτε μὲν ὡς ἀλώπηξ, ἡ ὁποία ἐξαπατᾷ καὶ φαινακίζει, ἄλλοτε δὲ ὡς λέων ποὺ ἐπιβάλλεται καὶ ἁρπάζει, ἔχων πάντοτε εἰς τὸ στόμα ὡραίας τῆς ἠθικῆς λέξεις, καὶ τηρῶν προσχήματα ἠθικῶν τρόπων! Καὶ γενικῶς ἡ ἠθικὴ τῶν Κρατῶν συγκεφαλαιώνεται εἰς τὴν ἑξῆς πρότασιν τοῦ Spitteler: «π ᾶ ν Κ ρ ά τ ο ς ἁ ρ π ά ζ ε ι, ἐ φ' ὅ σ ο ν δ ύ ν α τ α ι· τ ὰ δ ὲ δ ι α λ ε ί μ μ α τ α τ ῆ ς π έ ψ ε ω ς κ α ὶ τ ῆ ς ἀ δ υ ν α μ ί α ς ὀ ν ο μ ά ζ ο ν τ α ι ε ἰ ρ ή ν η»!

Ἀλλ' ἡ τοιαύτη διαγωγὴ τοῦ Κράτους ὁμοιάζει μὲ τὴν διαγωγὴν μερικῶν γονέων, ποὺ εἶναι ἀνήθικοι, ἔχουν ὅμως τὴν ἀξίωσιν αὐστηρᾶς ἠθικῆς ἀπὸ τὰ παιδιά των, τὰ ὁποῖα εἶναι φυσικὸν νὰ ζητοῦν νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμα τῶν γονέων. Ἡ πρὸς τὴν διαγωγὴν τῶν ἐμπόρων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰς πρὸς τοὺς πελάτας των συναλλαγὰς ἔχουν εἰς χρῆσιν τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην, διὰ νὰ κερδίζουν περισσότερα, ἐπιβάλλουν δὲ καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των νὰ ψεύδωνται καὶ νὰ ἀπατοῦν τὸν πελάτην. Ἀπὸ τὸ ἄλλο ὅμως μέρος ἔχουν τὴν παράλογον ἀξίωσιν νὰ μὴ ψεύδεται πρὸς τὸν προϊστάμενόν του ἔμπορον ὁ ὑπάλληλος, νὰ μὴ κλέψῃ τὸ κατάστημα! Φυσικὰ μία τοιαύτη παράλογος ἀξίωσις διπλῆς ἠθικῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ· καὶ ὁ ὑπάλληλος εἰς πρώτην εὐκαιρίαν θὰ ψευσθῇ εἰς τὸν προϊστάμενόν του καὶ θὰ κλέψῃ. Ἐκτὸς ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ἔχῃ μορφωθῆ ἀληθῶς ἠθικὸς καὶ ἀκέραιος ἄνθρωπος, τῆς μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου ἠθικῆς ὀπαδός, ὁπότε καὶ τὸν πελάτην δὲν θὰ ἀπατήσῃ καθὼς ἐπίσης καὶ τὸν προϊστάμενόν του.

Κατὰ παρόμοιον λοιπὸν τρόπον καὶ τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον δὲν ἀναγνωρίζει δι' ἑαυτὸ καμμίαν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, δίδει εἰς τοὺς ὑπαλλήλους του καὶ εἰς τοὺς πολίτας του τὸ παράδειγμα τῆς ἰδίας διαγωγῆς. Καὶ ἐπειδὴ εἶναι φυσικὸς νόμος—ἐκεῖνος ποὺ διετύπωσαν οἱ ἀρχαῖοι εἰς τὸ γνωμικόν: «φιλεῖ τὸ ἀρχόμενον ἐξομοιοῦσθαι τοῖς ἄρχουσι»—διὰ τοῦτο ὁ ὑπάλληλος καὶ ὁ πολίτης ἐπιζητεῖ τὴν εὐκαιρίαν ποὺ θὰ ψευσθῇ καὶ θὰ κλέψῃ τὸ Κράτος· ἐκτὸς μόνον ἂν ἔχῃ μορφωθῆ ὁ ἀνώτερος ἠθικὸς ἄνθρωπος, ἂν ἐχώρισε τὴν ἠθικὴν ὑπόστασίν του ἀπὸ τὴν ἠθικὴν τοῦ Κράτους καὶ ἥνωσε αὐτὴν μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ.

Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν πολιτῶν ἀκολουθεῖ τὴν διαγωγὴν ποὺ ἐφαρμόζει τὸ Κράτος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον, ὅτι αὐξάνει ἡ παρανομία, ἡ ἀδικία, τὸ ἔγκλημα μεταξὺ τῶν πολιτῶν· ἡ ἐπιβουλὴ δὲ κατὰ τοῦ δημοσίου χρήματος, αἱ ἀπάται καὶ αἱ καταχρήσεις δημιουργοῦν τόσην ἠθικὴν ἀκαταστασίαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν Κρατῶν, τόσην δὲ δυστυχίαν καὶ ἀθλιότητα.

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΙΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ϛ' Ρωμ. ιβ' 6—14).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 478.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ϛ' Ματθ. θ' 1—8).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 28.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Θάρρος διὰ τοὺς ἁμαρτωλούς.

Ἁμαρτωλὸς καὶ ἔνοχος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἦτο ὁ παραλυτικὸς τῆς Καπερναούμ. Καὶ ἡ ἐλεεινὴ κατάστασίς του δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο, παρὰ ὁ πικρὸς καρπὸς τοῦ ἁμαρτωλοῦ του βίου. Ἐν τούτοις ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ὄχι μόνον τὸν δέχεται, ἀλλὰ καὶ τὸν ὀνομάζει τέκνον Του καὶ τοῦ δίδει θάρρος· «θάρσει, τέκνον». Ἀσφαλῶς δέ, τὴν αὐτὴν προσφώνησιν καὶ τοὺς ἰδίους ἐνθαρρυντικοὺς λόγους ἀπευθύνει ὁ Κύριος καὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἁμαρτωλούς.

Τί μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ Κύριος μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς ποὺ εἶπε πρὸς τὸν ἔνοχον παραλυτικόν; Ὑπενθυμίζει ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι ἀποκλείουν τὴν ἀπελπισίαν ἀπὸ πάντα ἁμαρτωλόν. Ἐὰν μὲ τὴν ἁμαρτίαν ἀπεδείχθημεν ἀνάξιοι τῆς ἀγάπης καὶ τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ, ἀνάξιοι τοῦ ὑψηλοῦ μας προορισμοῦ, δὲν παύομεν ὅμως νὰ εἴμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ· τέκνα ἀνάξια καὶ ἔνοχα καὶ ἄξια τιμωρίας, ἀλλὰ πάντοτε τέκνα Του. Ἐὰν δὲ ὁ ἁμαρτωλὸς βίος μᾶς ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ μᾶς ἔρριψεν εἰς περιπετείας καὶ πειρασμοὺς καὶ θλίψεις καὶ δυστυχίαν, καὶ ἐὰν ἡ συνείδησις μᾶς ταράττῃ καὶ μᾶς περισφίγγουν ἀνησυχίαι καὶ φόβοι καὶ σκέψεις ἀπελπιστικαί, παρ' ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν θάρρος. Ὑπάρχει πάντοτε καιρὸς μετανοίας. Ὑπάρχει πάντοτε τρόπος διορθώσεως. Ὑπάρχει ἀκόμη ἐλπὶς σωτηρίας.

Ποῦ δὲ στηρίζεται ἡ ἐλπὶς αὐτή; Εἰς τὸ ἄμετρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς εἶνε πατὴρ μὲ ἀγάπην ἀνυπολόγιστον.

Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι γονεῖς γνωρίζουν ἐκ φύσεως νὰ εὐσπλαγχνίζωνται τὰ παιδιά των καὶ εἶνε ἕτοιμοι νὰ συγχωρήσουν πᾶσαν παρεκτροπήν των, ὅταν τὰ ἴδουν ν' ἀναγνωρίσουν τὸ σφάλμα των καὶ ν' ἀλλάξουν διαγωγήν, ἀσυγκρίτως περισσότερον ὁ Θεὸς εἶνε «οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος» ἀπέναντι τῶν ἁμαρτωλῶν. Ὄχι μόνον θέλει τὴν σωτηρίαν ὅλων, ἀλλὰ καὶ ἐργάζεται διαρκῶς, μὲ ὅλα τὰ μέσα, διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς τὸν δρόμον τῆς μετανοίας καὶ τῆς σωτηρίας.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον, ὅσον καὶ ἂν εἴμεθα ἔνοχοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ ἔχωμεν θάρρος· «θάρσει, τέκνον». Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ποτὲ ὅτι εἴμεθα παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔχομεν Πατέρα πανάγαθον εἰς τοὺς οὐρανούς. Τὸ ἄπειρον ἔλεός Του εἶνε πηγὴ ἀνεξάντλητος ἐλπίδος, ἀσφαλὴς ἐγγύησις τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν μας. Μόνον ἂς θελήσωμεν νὰ Τὸν πλησιάσωμεν. Ἂς ἀποφασίσωμεν ν' ἀρνηθῶμεν τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας. Ἂς ζητήσωμεν τὸ ἔλεός Του μὲ μετάνοιαν καὶ ταπείνωσιν. Καὶ θ' ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς τοὺς χαρμοσύνους ἐκείνους λόγους ποὺ ἤκουσεν ὁ σημερινὸς παραλυτικός, «ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου».

Ποῖοι βλασφημοῦν.

Οἱ φθονεροὶ Γραμματεῖς, ὅταν ἤκουσαν τὸν Κύριον νὰ δίδῃ τὴν συγχώρησιν εἰς τὸν παραλυτικόν, ἐσκανδαλίσθησαν ἐναντίον Του. Ἐνόμισαν ὅτι σφετερίζεται δικαιώματα θεῖα, ἄρα δὲ ὅτι βλασφημεῖ· «οὗτος βλασφημεῖ».

Ἡ ἀλήθεια ὅμως ἦτο ὅτι ἐβλασφήμουν αὐτοί. Διότι ἀπέδιδαν εἰς τὸν Κύριον μίαν τοιαύτην κατηγορίαν, ἐνῷ εἶχε ἀποδείξει καὶ μὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ μὲ τὰ θαύματά Του ποῖος ἦτο καὶ ὅτι πράγματι εἶχεν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν θείαν. Ἐβλασφήμουν λοιπὸν καθ' ἑαυτοὺς οἱ Γραμματεῖς, χωρὶς καὶ αὐτοὶ νὰ τὸ ἐννοοῦν. Ἀλλὰ πόσαι παρόμοιαι βλασφημίαι δὲν ἐκστομίζονται καὶ δὲν μολύνουν καθημερινῶς τὸν ἀέρα; Δὲν εἶνε μόνον οἱ χυδαῖοι λόγοι τῆς βλασφημίας, οἱ ὁποῖοι ἀκούονται ἀπὸ στόματα ἀνευλαβῆ ἀνθρώπων ἀγροίκων. Εἶνε καὶ ἄλλων εἰδῶν βλασφημίαι, αἱ ὁποῖαι ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν παρουσιάζονται ὡς τοιαῦται.

Ὅταν γογγύζωμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς θλίψεις μας καὶ ὅταν τολμῶμεν νὰ λέγωμεν «ποῦ εἶνε ἡ πρόνοια καὶ προστασία τοῦ Θεοῦ;»—τί ἄλλο εἶνε αὐτό, παρὰ βλασφημία κατὰ τοῦ ἀπείρου Θεοῦ, τοῦ Ὁποίου ἀρνούμεθα τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν πρόνοιάν Του τὴν πατρικήν; Καὶ ὅταν ἄλλοι δὲν διστάζουν νὰ εἴπουν εἰς μίαν συζήτησιν ὅτι «ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἔκαμε τοῦτο καλά»!, καὶ ζητοῦν τοιουτοτρόπως νὰ γίνουν αὐτοὶ οἱ σύμβουλοι καὶ διορθωταὶ τοῦ Θεοῦ, τί ἄλλο εἶνε καὶ αὐτὸ κατ' οὐσίαν, παρὰ μία βλασφημία κατὰ τῆς ἀπείρου σοφίας τοῦ μεγάλου Δημιουργοῦ; Καὶ ὅταν ἡ ἀνθρωπίνη ἀλαζονεία ἀποθρασύνῃ μερικούς, ὥστε νὰ ὁμιλοῦν μὲ ἀναίδειαν περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ συζητοῦν περὶ Αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων Του, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ κοινοτάτου τινὸς ἀνθρώπου, ἢ ὅταν ὁμιλοῦν περιφρονητικῶς δι' ἐκείνους ποὺ πιστεύουν εἰς τὸν Κυβερνήτην τοῦ κόσμου, τί ἄλλο καταντᾷ καὶ ἡ συμπεριφορὰ αὐτή, παρὰ καθαρὰ βλασφημία κατὰ τοῦ παντοδυνάμου καὶ ἀπείρου Θεοῦ;

Ναί, εἶνε πολλαὶ αἱ περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀνθρωπίνη μωρία ἢ ἡ τύφλωσις τοῦ ἐγωϊσμοῦ ὁδηγεῖ εἰς κρίσεις καὶ ἐκφράσεις, αἱ ὁποῖαι, πλαγίως ἢ κατ' εὐθεῖαν, στρέφονται κατὰ τοῦ ἁγίου Ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ καθιστοῦν τοιουτοτρόπως τὸν ἄνθρωπον ἔνοχον ἀσεβείας καὶ βλασφημίας. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ προσέχωμεν εἰς τοὺς λόγους μας.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ	Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ	πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 183

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐπουρανίου Πατρός μας, καὶ ὅλοι οἱ λόγοι Του καὶ τὰ ἔργα Του, πρέπει νὰ κατέχουν ἐντὸς τῶν ψυχῶν μας τὴν πρώτην θέσιν τοῦ σεβασμοῦ, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς λατρείας. Εἰς ὅσα Αὐτὸς διδάσκει καὶ βεβαιώνει, καὶ εἰς ὅσα ἐνεργεῖ ἢ ἐπιτρέπει νὰ γίνωνται εἰς τὸν κόσμον, δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀντιτάσσωμεν ἡμεῖς ἰδικάς μας σκέψεις καὶ κρίσεις ὡς δῆθεν σοφωτέρας καὶ καλυτέρας.

Πηγὴ δυνάμεως.

Τίς οἶδε πόσα χρόνια ὁ κράββατος ἐβάσταζε παράλυτον τὸ σῶμα τοῦ παραλυτικοῦ. Τώρα ὅμως, μὲ ἕνα μόνον λόγον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τὰ πράγματα ἀντιστρέφουν. Ὁ πρώην παραλυτικός, ὑγιὴς τώρα καὶ μὲ πλήρεις δυνάμεις, βαστάζει αὐτὸς τὸ κρεββάτι του καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸ σπίτι του μὲ χαρὰν ἀπερίγραπτον.

Ὁ ὄχλος δικαίως ἐθαύμασεν, ὅταν εἶδε τὸ θαῦμα αὐτό. Ἀλλ' ὑπάρχουν ἀνάλογα πρὸς αὐτὸ θαύματα, τὰ ὁποῖα γίνονται καθημερινῶς καὶ δεικνύουν ἀκόμη ζωηρότερον τὴν θείαν δύναμιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Διότι ὑπάρχουν πάντοτε ἄνθρωποι παραλυτικοὶ κατὰ τὴν ψυχήν. Εἶνε τὰ θύματα τῆς ἁμαρτίας, οἱ ἄνθρωποι οἱ δουλεύοντες εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκός, εἰς τὴν πλεονεξίαν, εἰς τὴν ἀδικίαν, εἰς τὴν μέθην καὶ εἰς ἄλλας κακίας καὶ πάθη. Ἴσως κατὰ βάθος ἐκτιμοῦν τὸ καλὸν καὶ ζηλεύουν τὴν ἀρετὴν καὶ θέλουν ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς ἁμαρτίας. Ἐν τούτοις ἡ ψυχή των ἔχει ἀδυνατίσει τόσον πολύ, ὥστε δὲν εἰμποροῦν νὰ ἀποτινάξουν τὸν βαρὺν τῆς ἁμαρτίας ζυγόν, διὰ ν' ἀκολουθήσουν τὸν ἔντιμον δρόμον τῆς ἀρετῆς. Αἰχμάλωτοι τῶν παθῶν των, ἀνίκανοι πρὸς τὴν ἀρετήν, ὁμοιάζουν πράγματι πρὸς ἄνθρωπον παραλυτικόν.

Τί χρειάζεται διὰ νὰ θεραπευθοῦν οἱ παραλυτικοὶ τοῦ εἴδους αὐτοῦ; Νὰ ἐπενεργήσῃ εἰς τὰς ψυχάς των μία δύναμις ἀνωτέρα. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν δύναμιν, πλουσίαν καὶ ἄφθονον, τὴν χορηγεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Μὲ ὅσην ἀγάπην ἐνδιεφέρθη καὶ ἀπέδωκε τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος εἰς τὸν παραλυτικὸν τῆς Καπερναούμ, μὲ τὴν αὐτὴν ἐπιθυμεῖ καὶ θέλει νὰ θεραπεύσῃ τοὺς παραλυτικοὺς κατὰ τὴν ψυχήν. Καὶ μὲ ὅσην εὐκολίαν ἐχάρισεν εἰς ἐκεῖνον τὰς δυνάμεις τοῦ σώματος, μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν χορηγεῖ εἰς πάντα ἁμαρτωλὸν δυνάμεις ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας, δυνάμεις ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὰς κακίας. Διὰ τὸν Σωτῆρα Χριστὸν δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἀδύνατον καὶ τὸ ἀκατόρθωτον. Ὅπως ἐθεράπευσε παραλυτικοὺς καὶ ἐκαθάρισε λεπροὺς καὶ ἐχάρισε τὸ φῶς εἰς τυφλοὺς καὶ τὴν ζωὴν εἰς νεκρούς, παρομοίως εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἀνορθώνει ἀπὸ τὴν παραλυσίαν τῆς ἁμαρτίας, καθαρίζει ἀπὸ τὰ πάθη, χαρίζει τὸ γλυκὺ τῆς ἀληθείας φῶς καὶ ἀνιστᾷ τὰς ψυχὰς ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν Ἅδην τῆς ἁμαρτίας.

Πρὸς τοῦτο ὅμως εἶνε ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν πρὸς Αὐ-

Μεγάλου Βασιλείου

ΟΜΙΛΙΑ Η΄
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞΑΗΜΕΡΟΝ

Πῶς νὰ σοῦ διηγηθῶ μὲ ἀκρίβειαν ὅλας τὰς συνηθείας τοῦ βίου τῶν πτηνῶν; Πῶς μὲν οἱ γέρανοι ἀναλαμβάνουν ἐκ περιτροπῆς τὰς ἐν καιρῷ νυκτὸς προφυλακάς· καὶ ἄλλοι μὲν κοιμῶνται, ἄλλοι δὲ περιφερόμενοι γύρω παρέχουν εἰς τοὺς κοιμωμένους πᾶσαν ἀσφάλειαν κατὰ τὸν ὕπνον. Ἔπειτα ὅταν συμπληρωθῇ τὸ ὡρισμένον διάστημα τῆς φρουρᾶς, ἐκεῖνος μὲν [ὁ γέρανος ποὺ ἐφύλαττεν ἕως τότε], ἀφοῦ φωνάξῃ, πηγαίνει νὰ κοιμηθῇ, ὁ ἄλλος δὲ ποὺ θὰ τὸν διαδεχθῇ ἀνταποδίδει ἀμοιβαίως τὴν ἀσφάλειαν ποὺ ἔλαβε. Τὴν αὐτὴν εὐταξίαν θὰ ἴδῃς καὶ ὅταν πετοῦν. Διότι ἄλλοτε ἄλλος ἀναλαμβάνει τὴν ὁδηγίαν, καὶ ἀφοῦ ἐπὶ ὡρισμένον τινὰ χρόνον προηγηθῇ τῆς πτήσεως, πηγαίνει εἰς τὸ τέλος καὶ παραδίδει τὴν ἀρχηγίαν τῆς πτήσεως εἰς τὸν ἐρχόμενον ὄπισθέν του. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ κάμνουν οἱ πελαργοὶ δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὴν λογικὴν σύνεσιν. Ἄλλοτε μὲν ὅλοι μαζῆ ἔρχονται καὶ μένουν εἰς τούτους τοὺς τόπους, ἄλλοτε δὲ μὲ ἕνα σύνθημα ὅλοι ἀναχωροῦν. Τοὺς συνοδεύουν δὲ καὶ τοὺς προπέμπουν αἱ παρ' ἡμῶν λεγόμεναι κορῶναι(1), αἱ ὁποῖαι κάμνουν, ὅπως ἐγὼ ὑποθέτω, καὶ κάποιαν συμμαχίαν μαζῆ των ἐναντίον ἐχθρικῶν πτηνῶν. Καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶναι πρῶτον μέν, ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον δὲν φαίνεται πουθενὰ καμμία κορώνη, ἔπειτα δὲ τὸ ὅτι ἐπιστρέφουν τραυματισμέναι, φέρουσαι φανερὰς τὰς ἀποδείξεις τοῦ συνασπισμοῦ καὶ τῆς συμμαχίας. Ποῖος ὥρισεν εἰς αὐτὰς τοὺς νόμους τῆς φιλοξενίας; Ποῖος τὰς ἠπείλησεν ὅτι θὰ τὰς κατηγορήσῃ ὡς λιποτάκτας, ὥστε νὰ μὴ λείπῃ καμμία ἀπὸ τὴν συνοδίαν; Ἂς τὰ ἀκούσουν οἱ ἀφιλόξενοι, ὅσοι κλείουν τὰς θύρας καὶ δὲν δίδουν οὐδὲ στέγην εἰς τοὺς ταξειδιώτας ἐν καιρῷ χειμῶνος καὶ νυκτός.

Ἡ δὲ πρόνοια, ποὺ λαμβάνουν οἱ πελαργοὶ δι' ὅσους ἐξ αὐτῶν ἐγήρασαν, ἦτο ἀρκετὴ διὰ νὰ κάμῃ τὰ παιδιά μας νὰ ἀγαποῦν καὶ φροντίζουν διὰ τοὺς γονεῖς των, ἐὰν ἤθελαν νὰ προσέξουν. Διότι ἐξάπαντος δὲν εἶναι κανεὶς τόσον ἐλλιπὴς εἰς τὴν φρόνησιν, ὥστε νὰ μὴ θεωρῇ ἄξιον αἰσχύνης τὸ ὅτι ὑστερεῖ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀλογώτατα πτηνά. Οἱ πελαργοί, λοιπόν, ὅταν λόγῳ τοῦ γήρατος πέσουν τὰ πτερὰ τοῦ πατρός των, στέκονται γύρω καὶ τὸν ζεσταίνουν μὲ τὰ ἰδικά των πτερά, καὶ τοῦ φέρνουν ἄφθονον τροφήν, καὶ τὸν βοηθοῦν κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς τὸ πέταγμα, ἀνακουφίζοντες ἐλαφρῶς αὐτὸν ἀπὸ τὰ δύο μέρη μὲ τὰ πτερά των. Καὶ τόσον πολὺ τοῦτο εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους, ὥστε μερικοὶ τὴν ἀνταπόδοσιν τῶν εὐεργεσιῶν τὴν ὀνομάζουν ἀντιπελάργησιν.

(1) Δηλαδὴ αἱ κουροῦνες.

τόν, ὅπως κατέφυγεν ὁ παραλυτικὸς τῆς Καπερναούμ, μὲ πίστιν καὶ μὲ ἐλπίδα, μὲ ταπείνωσιν καὶ μετάνοιαν. Εἶνε ἀνάγκη νὰ ζητήσωμεν καὶ νὰ ζητῶμεν πάντοτε τὴν βοήθειάν Του. Καὶ ἐξάπαντος θὰ τὴν λάβωμεν. Καὶ θὰ αἰσθανθῶμεν νὰ ἐνεργῇ εἰς τὰς ψυχάς μας ἡ παντοδύναμος χάρις καὶ δύναμις τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν νίκην ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ψυχῆς.

Κανεὶς ἂς μὴ θλίβεται παραπονούμενος, ὅτι εἶναι πτωχός· μηδὲ ν' ἀπελπίζεται διὰ τὴν ζωήν του, ὅποιος δὲν ἀφῆκεν εἰς τὴν οἰκογένειάν του καμμίαν περιουσίαν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν ἐφευρετικότητα τῆς χελιδόνος. Διότι ἐκείνη, ὅταν κατασκευάζῃ τὴν φωλεάν της, τὰ μὲν ξυλαράκια τὰ μεταφέρει μὲ τὸ στόμα της· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταφέρῃ λάσπην μὲ τὰ πόδια της, βρέχει τὰ ἄκρα τῶν πτερῶν της μὲ ὕδωρ, ἔπειτα κυλίεται εἰς τὴν λεπτοτάτην σκόνην, καὶ τοιουτοτρόπως ἐφευρίσκει μέσον νὰ ἐξοικονομῇ λάσπην. Ἀφοῦ δὲ συνδέσῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ ξυλαράκια τὸ ἓν πρὸς τὸ ἄλλο μὲ τὸν πηλόν, ὡς νὰ εἶχε κάποιαν κολλητικὴν οὐσίαν, διατρέφει ἐντὸς αὐτῆς τὰ πουλάκια της. Ἐὰν δὲ κανένα ἀπὸ αὐτὰ βγάλῃ τὰ μμάτια του, ἔχει ἡ χελιδὼν κάποιαν φυσικὴν ἰατρικὴν τέχνην, μὲ τὴν ὁποίαν θεραπεύει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν τέκνων της. Αὐτὰ ἂς σὲ διδάσκουν, νὰ μὴ παρεκτρέπεσαι εἰς κακὰς πράξεις, ἐπειδὴ εἶσαι πτωχός, μηδὲ εἰς τὰς μεγαλυτέρας συμφορὰς νὰ χάνῃς κάθε ἐλπίδα καὶ νὰ παραμένῃς ἄπρακτος καὶ ἀδρανής· ἀλλὰ νὰ καταφεύγῃς εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος, ἐὰν χαρίζῃ τόσα σπουδαῖα προσόντα εἰς τὴν χελιδόνα, πόσον μεγαλύτερα θὰ δώσῃ εἰς ἐκείνους ποὺ τὸν ἐπικαλοῦνται μὲ ὅλην των τὴν καρδίαν; (Ἀκολουθεῖ)

Η ΠΑΓΙΣ ΤΟΥ ΘΗΡΕΥΤΟΥ

Β΄. Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸ δεύτερον μέρος, εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ὁ Θεὸς ἐλευθερώνει τὸν λαόν του ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ θηρευτοῦ. Δύο σκέψεις γεννῶνται ἐδῶ: Πρῶτον, μᾶς ἐλευθερώνει ἀπὸ τὰς παγίδας — δὲν ἀφήνει δηλαδὴ νὰ περιπέσωμεν εἰς αὐτάς· δεύτερον, καὶ ὅταν ἐμπλακῶμεν εἰς αὐτάς, μᾶς ἐλευθερώνει ἐξ αὐτῶν. Ἡ πρώτη ὑπόσχεσις εἶνε ἡ πολυτιμοτέρα διὰ μερικοὺς ἀπὸ ἡμᾶς· ἡ δευτέρα εἶνε ἡ ἀρίστη δι' ἄλλους.

«Αὐτὸς ρύσεταί σε ἐκ παγίδος». Πῶς τὸ κάμνει αὐτό;

Πολὺ συχνὰ διὰ τῶν θλίψεων. Ἡ θλῖψις εἶνε συνήθως τὸ μέσον, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς μᾶς ἐλευθερώνει ἐκ τῶν παγίδων. Ἠκούσατε ὅλοι τὴν παλαιὰν ἱστορίαν τοῦ περιφήμου καλλιτέχνου, ὁ ὁποῖος διεκόσμει τὸν ἐν Λονδίνῳ ναὸν τοῦ Ἀπ. Παύλου καὶ ὁ ὁποῖος, προσβλέπων εἰς τὸ ἔργον του, ἐπήγαινε βαθμηδὸν πρὸς τὰ ὀπίσω, βῆμα πρὸς βῆμα, διὰ νὰ πάρῃ μίαν ἰδέαν τοῦ ἔργου του καὶ δυνηθῇ τοιουτοτρόπως νὰ ἴδῃ τὰς ἐξόχους ἀναλογίας του, μέχρις ὅτου οἱ πόδες του εὑρέθησαν εἰς τὸ ἄκρον τῆς σκαλωσιᾶς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστέκετο. Καὶ θὰ ἔπιπτε κάτω καὶ θὰ ἐγίνετο κομμάτια ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἕνας ἐργάτης ποὺ ἐστέκετο ἐκεῖ καὶ ἐπεθύμει νὰ σώσῃ τὴν ζωήν του, ἀλλὰ δὲν ἤξευρε πῶς νὰ τὸ ἐπιτύχῃ, ἐφεῦρεν ἕνα μέσον ποὺ ἀπεδείχθη πολὺ σοφόν. Ἀντὶ νὰ φωνάξῃ εἰς τὸν κύριόν του: «κινδυνεύεις νὰ φονευθῇς», πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ τὸν ἔφερε πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐπῆρεν ἕνα πινέλλο, τὸ ἐβούτηξεν εἰς ἕνα δοχεῖον μὲ χρῶμα καὶ τὸ ἐπέταξεν εἰς τὴν εἰκόνα. Ὁ καλλιτέχνης ἐπροχώρησε μὲ θυμὸν διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ· ἀλλ' ὅταν τοῦ ἔδωκεν ἐξηγήσεις, εἶδε καθαρὰ ὅτι ὁ ἐργάτης εἶχεν ἐνεργήσει μὲ σοφίαν. Αὐτὸ ἀκριβῶς κάμνει καὶ ὁ Θεός. Σεῖς καὶ ἐγὼ συχνὰ ζωγραφίζομεν μίαν εἰκόνα καὶ προχωροῦμεν πρὸς τὰ ὀπίσω θαυμάζοντες αὐτήν. Ὁ Θεὸς γνωρίζει ὅτι ἡ ὀπισθοδρόμησις μας αὐτὴ θὰ καταλήξῃ ταχέως

εἰς καταστροφήν μας. Καὶ τότε, μὲ μίαν προσωρινῶς ἀνεξήγητον δι' ἡμᾶς προνοητικότητα, καταστρέφει τὸ σχέδιόν μας, ἁρπάζει τὸ παιδί μας, θανατώνει τὴν σύζυγον, ἀφαιρεῖ κάποιο λάμπον ἀντικείμενον τῶν ὀρέξεών μας. Ὁρμῶμεν τότε πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ παραπονούμεθα: «Κύριε, διατί ἔγεινεν αὐτό;» Χωρὶς νὰ ἐννοοῦμεν καθ' ὁλοκληρίαν ὅτι, ἐὰν δὲν ἤρχετο ἡ θλῖψις αὐτή, θὰ ἐγινόμεθα κομμάτια καὶ ἡ ζωή μας θὰ κατέληγεν εἰς καταστροφήν. Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ σᾶς ἐσώθητε ἀπὸ καταστροφὴν διὰ μέσου τῶν θλίψεων, τῶν πόνων, τῶν βασάνων, τῶν θρήνων, τῶν ἀπωλειῶν, τῶν σταυρῶν σας. Ὅλα αὐτὰ ἔθραυσαν τὸ δίκτυον καὶ σᾶς ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τὴν παγίδα τοῦ θηρευτοῦ.

Εἰς ἄλλας περιστάσεις ὁ Θεὸς φυλάττει τὸν λαόν Του ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ θηρευτοῦ, χορηγῶν εἰς αὐτὸν μεγάλην πνευματικὴν δύναμιν, πνεῦμα μεγάλου θάρρους· οὕτως ὥστε ὅταν παρακινοῦνται νὰ κάμουν τὸ κακόν, λέγουν· «Πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ;» (Γεν. 39, 9). Ὢ! αἱ λέξεις αὐταὶ ἐξεδήλωναν μίαν εὐγενῆ ἄρνησιν τοῦ Ἰωσήφ, ὅταν ἡ κυρία του τὸν ἐκράτησεν ἀπὸ τὰ ἐνδύματα καὶ ἐζήτει ἐπιμόνως νὰ τὸν παρασύρῃ εἰς τὴν παγίδα τῆς ἀνηθικότητος· ἦτο μία εὐγενὴς ὑπεκφυγή του, ὅταν ἡ ψυχή του ἐξέφυγεν ὡς πτηνὸν ἀπὸ τὴν παγίδα τοῦ θηρευτοῦ. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὑπάρχουν πολλοί, ποὺ ἔκαμαν πράξεις σχεδὸν τόσον εὐγενεῖς, ὅσον ἡ τοῦ Ἰωσήφ· πολλοί, ποὺ ἔλαβαν χάριν εἰς τὰς καρδίας των καὶ ἔστρεψαν μακρὰν τὰ βλέμματά των ἀπὸ τῆς τρέλλαις, ὅταν δὲ παρεκινήθησαν εἰς τὸ κακόν, τὸ κατεπάτησαν ὑπὸ τοὺς πόδας των καὶ εἶπαν: «Δὲν εἰμπορῶ, δὲν εἰμπορῶ, εἶμαι παιδὶ τοῦ Θεοῦ, δὲν εἰμπορῶ καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ κάμω αὐτό». Ἂν καὶ τοὺς ἤρεσε τὸ πρᾶγμα αὐτό, ἐν τούτοις τὸ ἀπηρνήθησαν. Ἔτσι ὁ Θεὸς ἐλευθερώνει τοὺς ἀφωσιωμένους εἰς Αὐτὸν ἀνθρώπους ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ θηρευτοῦ, δίδων εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα τῆς προσευχῆς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θάρρους, καὶ οὕτω δσοι καταφεύγουν εἰς τὸν Θεὸν ἐν τῷ καιρῷ τῆς δοκιμασίας, ἐλευθερώνονται ὑπ' Αὐτοῦ.

Παρετήρησα ἄλλην μίαν φορὰν ἕνα πολὺ παράδοξον πρᾶγμα. Εἰς μερικὰς περιστάσεις ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐσώθηκα ἀπὸ τὴν παγίδα τοῦ θηρευτοῦ (δὲν εἰμπορῶ νὰ σᾶς εἴπω τὸ πῶς ἀκριβῶ) κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον. Ἐνόησα ὅτι, ἂν ὁ πειρασμὸς ἤρχετο μίαν ἑβδομάδα προτήτερα, τὸ πνεῦμά μου ἦτο εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε ἀναποφεύκτως θὰ παρεσυρόμην ὑπ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ὅταν ἦλθεν, εὑρίσκετο εἰς πολὺ διάφορον διάθεσιν τὸ πνεῦμά μου (διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπέρασε διὰ μέσου κάποιας προόδου), ὥστε ὁ πειρασμὸς δὲν ἦτο καθόλου πειρασμός. Συμβαίνει λοιπὸν ἐνίοτε νὰ φθάνωμεν εἰς τοιαύτην ἀκριβῶς κατάστασιν, ὥστε ὅ,τι προηγουμένως θὰ μᾶς κατέστρεφε, δὲν τὸ προσέχομεν πλέον. «Ὄχι, λέγομεν· ἐὰν μοῦ τὸ ἐδίδετε αὐτὸ ὀλίγον προτήτερα, δυνατὸν νὰ τὸ ἐδεχόμην· ἀλλὰ τώρα ὁ Θεός, διά τινος μυστηριώδους ἐπενεργείας τοῦ Πνεύματός Του, ἔστρεψε τὴν καρδίαν μου πρὸς ἄλλην κατεύθυνσιν, καὶ δὲν τὸ θεωρῶ καθόλου πειρασμόν, οὔτε ἄξιον στιγμιαίας σκέψεως». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Θεὸς ἐλευθερώνει τὸν λαόν Του ἀπὸ τὰς παγίδας τῶν θηρευτῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν.

ΕΥΝΙΚΗ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ὅταν εἶδε τὴν λύπην, ποὺ ἐζωγραφίσθη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Φοίβου, ἐπὶ τῇ διαψεύσει τῆς ἐλπίδος του, καὶ τὸ γράμμια, ποὺ ἐκράτει, προσέθεσε:

—Ἔχεις ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον νὰ τοὺς ἴδῃς;

—Ναί, ἔμαθα, ὅτι εἶνε ἐκεῖ ἡ ἀδελφή μου.

Δὲν ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ εἴπῃ διὰ ποίαν ἐργασίαν καὶ πρὸς ποῖον σκοπόν.

—Ἡ ἀδελφή σου δὲν εἶνε μία δούλη μὲ ὡραῖα μαλλιά, ποὺ τὴν ἠγόρασαν τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεώς των, διὰ νὰ ὑπηρετῇ τὴν κυρίαν Ἰουνίαν;

—Δὲν ξεύρω διὰ ποῖον ἠγοράσθη, ἀλλ' ἠγοράσθη πρὸ τριῶν ἡμερῶν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὴν ἐπανεύρω μὲ κάθε θυσίαν.

Ὁ γέρων ἐσούρωσε τὰ φρύδια.

—Εἶνε αὐτὴ ἡ ἰδία, δὲν ἀμφιβάλλω. Ἂς προσέχῃ νὰ μὴ δυσαρεστῇ τὴν κυρίαν της Ἰουνίαν· εἰ δ' ἄλλως.... ...

Καὶ ὁ γέρων, μὲ μίαν κίνησιν τῆς κεφαλῆς, εἵλκυσε τὰ βλέμματα τοῦ νεανίου εἰς τὸν γειτονικὸν ἀγρόν.

—Τί θέλετε νὰ εἴπετε; ἠρώτησεν ὁ Φοῖβος.

—Τί! ἡ ἀδελφή σου εἶνε σκλάβα στὴ Ρώμη καὶ τὸ ξεύρεις αὐτό, εἶπεν ὁ γέρων.

—Περὶ τίνος θέλετε νὰ εἴπετε;

—Ἔλα, εἶπε μὲ μυστικότητα ὁ γέρων, ἔλα καὶ θὰ ἰδῇς.

Ὁ Φοῖβος ἠκολούθησε τὰ βήματα τοῦ ὁδηγοῦ του. Δὲν εἶδε τίποτε μέχρι τῆς στροφῆς τοῦ δρόμου. Ἀλλὰ ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ, εὑρέθη πρὸ θεάματος, ποὺ τὸν ἐτάραξεν· ἓξ σταυροὶ στημένοι εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τῶν σταυρῶν ἓξ σώματα ἄλλα νεκρὰ καὶ ἄλλα ζωντανὰ ἀκόμη μὲ τοὺς σπασμοὺς τῆς ἀγωνίας. Ὁ νέος ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν του μὲ τὰ χέρια του καὶ ἐξέβαλε κραυγὴν φρίκης. Δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἐρωτήσῃ ποῖον ἔγκλημα εἶχον διαπράξει οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι· ἀλλ' ἕνας ὅμιλος ταξειδιωτῶν, ποὺ ἐπήγαιναν προδήλως εἰς τὴν Ρώμην, ἔκαμε τὴν ἐρώτησιν μὲ παράδοξον τόνον.

—Εἶνε σκλάβοι, ἀπήντησεν ὁ γέρων ὑποκλινόμενος.

—Ποῖον εἶνε τὸ ἔγκλημά των; ἠρώτησεν ἕνας ἐκ τῶν διαβατῶν.

Ποιὸς ξεύρει ἐὰν διέπραξαν κανένα ἔγκλημα ἢ ἐὰν μόνον δὲν ἤρεσαν εἰς τὸν κύριόν των. Δὲν χρειάζονται σοβαρὰ αἴτια διὰ νὰ καταδικασθῇ ἕνας σκλάβος εἰς τὴν ποινὴν τοῦ σταυροῦ.

—Εἶνε ἀλήθεια, ὅτι ἡ Ρώμη εἶνε περισσότερον ἑλκυστικὴ ἀπὸ μακρὰν παρὰ ἀπὸ κοντά, εἶπεν ἕνας ἄλλος εἰς θυμώδη τόνον. Ἰδοὺ ὁ τόσον ἐπαινούμενος Ρωμαϊκὸς πολιτισμός! Δὲν εἰμπορεῖ νὰ μὴ θαυμάσῃ κανεὶς τὰ μεγάλα ἔργα της, τοὺς δρόμους της, τὰς γεφύρας της, ποὺ ἑνώνουν τὰ ὄρη καὶ τοὺς ποταμούς της· τοὺς πλωτοὺς εἰς κάθε ἐποχήν. Ἤλθαμεν ἀπὸ τὴν μακρυνὴν πατρίδα μας, ἐλπίζοντες, ὅτι οἱ θεοὶ θὰ κατοικοῦν ἐν μέσῳ τοιούτου λαοῦ.

—Οἱ θεοὶ δὲν κατοικοῦν καθόλου εἰς τὴν Ρώμην, ἀλλ' εἰς τὸν Ὄλυμπον τῆς Ἑλλάδος μας, εἶπε ζωηρῶς ὁ Φοῖβος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Οἱ γονεῖς καὶ ἡ ἐκπαίδευσις.

Τὸ «Δελτίον Ὁμοσπονδίας Λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως» εἰς τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ τεύχους τοῦ Μαΐου παραπονεῖται, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι τὰ Ἀστικὰ Σωματεῖα «διαβλέπουν παντοῦ ἀριστερισμοὺς» μεταξὺ τῶν διδασκάλων, «κρύπτουν ἀορίστους κατηγορίας ἐναντίον ἑνὸς ὁλοκλήρου κλάδου» καὶ «ἐπιδιώκουν νὰ ἐπανέλθωμεν πολλοὺς αἰῶνας πρὸς τὰ ὀπίσω διὰ νὰ παραδώση τὸ Κράτος τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκπαιδεύσεως εἰς πρόσωπα ἀριδήλως ἀνεπιτήδεια, ὡς στερούμενα ἐπιστημονικῆς καὶ παιδαγωγικῆς προπαιδείας». Ἀφ' ἑτέρου τὸ Δελτίον, σχολιάζον τὸ δι' ὑπομνημάτων ἐκδηλούμενον ἤδη ἐνδιαφέρον τῶν γονέων, ζητεῖ ὅπως οἱ γονεῖς, «ἀφοῦ διαπιστώσουν τοὺς δυσμενεῖς ὅρους τῆς λειτουργίας τοῦ σχολείου», ἀπαιτήσουν ζωηρῶς ὅπως μὴ ὑπερισχύση ἡ γνώμη μερικῶν οἰκονομικῶν κύκλων, ποὺ συμβουλεύουν νὰ ἀπαλλαγῆ τὸ Κράτος ἀπὸ τὰ ἔξοδα τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως· νὰ ἐνδιαφερθοῦν δὲ διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων.

Μερικαὶ ἀλήθειαι διὰ τὴν παιδείαν.

Ἐπειδὴ πολλάκις ἀπὸ τῆς παρούσης στήλης συνεβουλεύσαμεν τοὺς ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας γονεῖς νὰ ἐνδιαφερθοῦν καὶ νὰ ἀναλάβουν αὐτοὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς παιδείας, νομίζομεν, ὅτι πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὀλίγας λέξεις ἐπὶ τῶν παραπόνων τοῦ «Δελτίου τῶν Λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως».

Πρῶτον μέν, ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ παύση τὸ ψευδὲς ἐκεῖνο τροπάριον, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ διαβόητος «ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις» καταθέλγει τὰ αὐτιὰ τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνητῶν, ὥστε νὰ μὴ ἀκούουν καὶ φωνήν τινα τῆς ἀληθείας· τὸ τροπάριον, ὅτι τάχα «θὰ ἐπανέλθωμεν πολλοὺς αἰῶνας ὀπίσω», ὅτι εἶναι «ἀναχρονισμὸς καὶ ὀπισθοδρομικότης» κλπ. κλπ., ὅταν ζητοῦμεν νὰ δίδεται ἠθικὴ μόρφωσις εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ ἡ ὅλη ἀγωγὴ ἐν τῷ σχολείῳ νὰ οἰκοδομῇ ἦθος καὶ χαρακτῆρα. Διότι τοῦτο, καὶ μόνον τοῦτο, ζητοῦν οἱ γονεῖς καὶ τὰ συνεργαζόμενα Σωματεῖα. Ποία θὰ εἶναι ἡ «παιδαγωγικὴ προπαιδεία» καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ τῆς διδασκαλίας μέθοδος, αὐτὴ εἶναι ζήτημα τῶν παιδαγωγῶν, ἀρκεῖ πᾶσα παιδαγωγικὴ μέθοδος νὰ ἔχῃ ὡς σκοπὸν τὴν ἠθικὴν ἀγωγήν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπὶ ἀριστερισμῷ κατηγορίας, ἀναμφιβόλως θὰ διέπραττεν ἔργον συκοφάντου πᾶς ὅστις θὰ διετείνετο, ὅτι τὸ σύνολον τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀριστερίζει. Τοὐναντίον, τὸ μεγαλύτερον μέρος εἶναι ὑγιὲς καὶ ἄξιον πάσης ὑπολήψεως. Ἀλλ' ὁ ἁρμοδιώτερος νὰ ἀποσείση τὴν κατηγορίαν ταύτην θὰ ἦτο αὐτὴ αὕτη ἡ Ὁμοσπονδία τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης, ἡ ὁποία θὰ ἔπρεπε νὰ φροντίση διὰ τὴν ἐκ τοῦ κλάδου ἀπομάκρυνσιν τῶν κακῶν λειτουργῶν, καθ' ὃν τρόπον ὁ ὑγιὴς ὀργανισμὸς ζητεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ παντὸς ἐπ' αὐτοῦ ἀναπτυχθέντος κακοήθους ὄγκου. Τέλος, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν γονέων ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς ἄλλης βελτιώσεως τῶν ὅρων τῆς Παιδείας, θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ ὅτι, ἐὰν οἱ γονεῖς ἐπείθοντο ὅτι τὸ σημερινὸν σχολεῖον ἐργάζεται διὰ νὰ μορφώση ἠθικοὺς χαρακτῆρας, ἀσφαλῶς διὰ τῆς καταλλήλου διαφωτίσεως οἱ γονεῖς θὰ ἀνελάμβανον τὴν προστασίαν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μὲ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ εὐεργετουμένου καὶ αἰσθανομένου τὴν ἀνάγκην νὰ εὐχαριστήση τὸν εὐεργέτην. Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἐὰν ἐπιζητοῦμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰλικρινῆ διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει.

Αἱ Ἐκκλησίαι διὰ τὸν ἀφοπλισμόν.

Ἡ ἀποτυχία τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ ἡ ἔντασις τῆς μανίας τῶν ἐξοπλισμῶν ἀναγκάζει τὸν ἐκκλησιαστικὸν Τύπον νὰ ζητῇ ἐντονώτερον τὴν ἐπέμβασιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Οὕτως οἱ «Ἐκκλ. Καιροί» (Church Times) τοῦ Λονδίνου ἐσημείωσαν ἐσχάτως τὰ ἀκόλουθα.

«Ὁ πόλεμος, ἡ πανώλη, ὁ λοιμός, ὑπῆρξαν αἱ μεγαλύτεραι μάστιγες τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς μάστιγος τοῦ λοιμοῦ καὶ τῆς πανώλους δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπηλλάγη σήμερον ἡ ἀνθρωπότης· ἀλλὰ ἀπὸ τὴν μάστιγα τοῦ πολέμου θὰ ἀπαλλαγῇ μόνον διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀναπτύξεως ἀγαθῶν σχέσεων. Ὅλαι αἱ μορφαὶ τῆς κακίας εἶναι ἀφροσύνη, ἀλλ' ὁ πόλεμος εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἀφροσύνη πασῶν.

«Μία γενεὰ ὅπως ἡ σημερινή, ἡ ὁποία βαρέως αἰσθάνεται τὰς ὀλεθρίας συνεπείας τοῦ πολέμου, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ πεισθῇ ὅτι ὁ πόλεμος δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐπαναληφθῇ. Εἶναι βεβαίως πιθανὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ μαστίγωμα τοῦτο διὰ τὸν ἄνθρωπον, ποὺ γίνεται ἀλαζὼν καὶ ἀποστάτης, ἀλλὰ συναισθανόμενοι τὴν βαρύτητα ἑνὸς νέου τοιούτου μαστιγώματος θὰ ἔπρεπε νὰ προσευχώμεθα ὅπως μὴ παραστῇ μία τοιαύτη ἀνάγκη.

«Ἡ παροῦσα περίστασις εἶναι ἴσως ἡ μᾶλλον κατάλληλος ὅπως πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι ἀναλάβουν ἔντονον εἰρηνοποιὸν δρᾶσιν, καλοῦσαι τοὺς λαοὺς ὅπως ἀπαιτήσουν ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις των τὸν ἀφοπλισμὸν καὶ τὴν εἰρηνικὴν συνεννόησιν καὶ συνεργασίαν».

Οἱ «ἔμποροι τοῦ αἵματος».

Ἐξ ἄλλου ὁ Τύπος δὲν διστάζει πλέον νὰ ἀναγράφη φανερά, ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ὠμὴ καὶ αἱμοβόρος ὑπόθεσις τῶν βιομηχάνων τῶν πολεμοφοδίων, τῶν ὀνομαζομένων «ἐμπόρων τοῦ αἵματος». Οὕτως ὁ «Ἡμερήσιος Κῆρυξ» τοῦ Λονδίνου ἐσημείωνεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὰ ἑξῆς:

«Οἱ κύριοι οὗτοι (δηλ. οἱ βιομήχανοι τῶν ὅπλων) περιεφέροντο εἰς τοὺς διαδρόμους τῶν μεγάρων τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, παρηκολούθουν τὰς συζητήσεις, συνηντῶντο μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους, ἀντήλλασσον μετ' αὐτῶν σημειώματα καὶ γενικῶς παρεῖχον τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι αὐτοὶ οὐσιαστικῶς διηύθυνον τὰς περὶ εἰρήνης συζητήσεις. Τὸ χρῆμα, τὸ ὁποῖον ἐξωδεύθη κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας διὰ τὴν διαφθορὰν συνειδήσεων, διὰ τὸν τορπιλλισμὸν προτάσεων, διὰ τὴν ἀντίδρασιν καὶ τὴν κωλυσιεργίαν ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων, εἶναι ἀφάνταστον»!

«Ἔρχου καὶ ἴδε».

Εἰδικώτερον ὅσον ἀφορᾷ τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν, ὁ ἀμερικανὸς καθηγητὴς Kirtley F. Mather, ἐκ τῶν μεγαλυτέρων γεωλόγων—τοῦ ὁποίου γνῶμαι ἐσημειώθησαν καὶ εἰς τὰ προηγούμενα φύλλα—γράφει:

«Διὰ τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν ἡ κλίμαξ τῶν ἀξιῶν παρέχεται ἀπὸ τὴν πίστιν μας περὶ τοῦ Ἰησοῦ τῆς Ναζαρέτ. Ὁ Χριστιανὸς παραδέχεται, ὅτι ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως τὰς πιστεύει ὅτι ὑπῆρξαν, παριστάνουν ἀληθῶς τὰς ὡραιοτέρας ἀρετὰς τῆς παγκοσμίου ἐνεργείας, ἡ ὁποία τόσον εὐρέως ἀναπτύσσεται εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ καθορίζει τὸν γνώμονα διὰ τοῦ ὁποίου ἕκαστον ἄτομον δύναται νὰ καταμετρήσῃ τὰς ἰδέας του περὶ τῆς πορείας καὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς ζωῆς. Ἡ παραδοχὴ αὐτὴ περὶ τοῦ Ἰησοῦ δὲν δύναται νὰ ἀποδειχθῇ ἀπὸ καμμίαν πορείαν τῆς λογικῆς, ἀλλ' ὅπως δυνάμεθα νὰ δικαιολογήσωμεν ἢ νὰ ἐκτιμήσωμεν μίαν ἐπιστημονικὴν ὑπόθεσιν, δοκιμάζοντες αὐτήν, διὰ νὰ ἴδωμεν πῶς ἐργάζεται, οὕτω δυνάμεθα νὰ δικαιολογήσωμεν ἢ ἐκτιμήσωμεν τὴν θρησκευτικὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, θέτοντες αὐτὴν εἰς πρακτικὴν δοκιμὴν καὶ παρατηροῦντες πῶς ἐργάζεται..... Εἶνε ἡ ἀληθινὴ χριστιανικὴ ὁδὸς τῆς ζωῆς ἡ ὡραιοτέρα καὶ ἡ καλυτέρα; Μία μόνον μέθοδος ὑπάρχει πρὸς ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, ἐπιστημονικὴ δὲ μέθοδος: «Ἔρχου καὶ ἴδε»!

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

Λαϊκὰ κηρύγματα ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ὑπὸ τοῦ κ. Π. Τρεμπέλα. Ἀναγνώσματα ἐξόχως τερπνὰ καὶ διδακτικά, περιλαμβάνοντα τὴν ἱστορίαν τῶν πρωτοπλάστων, τῶν δύο ἀδελφῶν Κάϊν καὶ Ἄβελ, καὶ τοῦ Νῶε μετὰ τοῦ παγκοσμίου κατακλυσμοῦ.

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
Τεῦχος Α΄) Ἀδὰμ καὶ Εὔα	ἄδετον	10	8
	πανόδετον	25	10
	δερμάτινον	45	10
Τεῦχος Β΄) Κάϊν καὶ Ἄβελ	ἄδετον	4	7
» Γ΄) Νῶε	»	8	8
Τὸ β΄ καὶ γ΄ τεῦχος εἰς 1 τόμον	πανόδετον	27	12

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.